

Budżety jednostek samorządu terytorialnego w województwie opolskim w 2021 r.

04.08.2022 r.

294,8 mln zł

Wynik budżetów jednostek samorządu terytorialnego w 2021 r.

W 2021 r. dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego województwa opolskiego rosły wolniej niż wydatki. Budżety tych jednostek zamknęły się zbiorczo nadwyżką. O nadwyżce zdecydował dodatni wynik budżetów gmin, powiatów i samorządu województwa, przy deficycie notowanym dla budżetu miasta na prawach powiatu.

W 2021 r. dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego w województwie opolskim wynosiły 7685,7 mln zł i wzrosły zarówno w porównaniu z rokiem poprzednim, jak i 2010 r. (odpowiednio: o 4,9% i o 86,3%). W przeliczeniu na 1 mieszkańca dochody ukształtowały się na poziomie 7897 zł, tj. wyższym o 5,7% niż w 2020 r. i o 95,0% w odniesieniu do 2010 r. Ponad połowę ogółu dochodów osiągnęły gminy (62,1%), w tym głównie miejsko-wiejskie (38,4%).

Tablica 1. Dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego

Wyszczególnienie	2010	2020	2021			
	w milionach złotych			2010=100	2020=100	w odsetkach
Ogółem	4125,0	7324,5	7685,7	186,3	104,9	100,0
Gminy razem ^a	2364,9	4363,4	4769,5	201,7	109,3	62,1
miejskie	284,0	479,1	542,4	191,0	113,2	7,1
miejsko-wiejskie	1396,7	2708,0	2950,9	211,3	109,0	38,4
wiejskie	684,2	1176,4	1276,3	186,5	108,5	16,6
Powiaty	726,3	1042,8	1073,2	147,8	102,9	14,0
Miasto na prawach powiatu – Opole	540,6	1286,6	1214,4	224,6	94,4	15,8
Województwo	493,2	631,6	628,5	127,4	99,5	8,2

a Bez dochodów gminy mającej również status miasta na prawach powiatu.

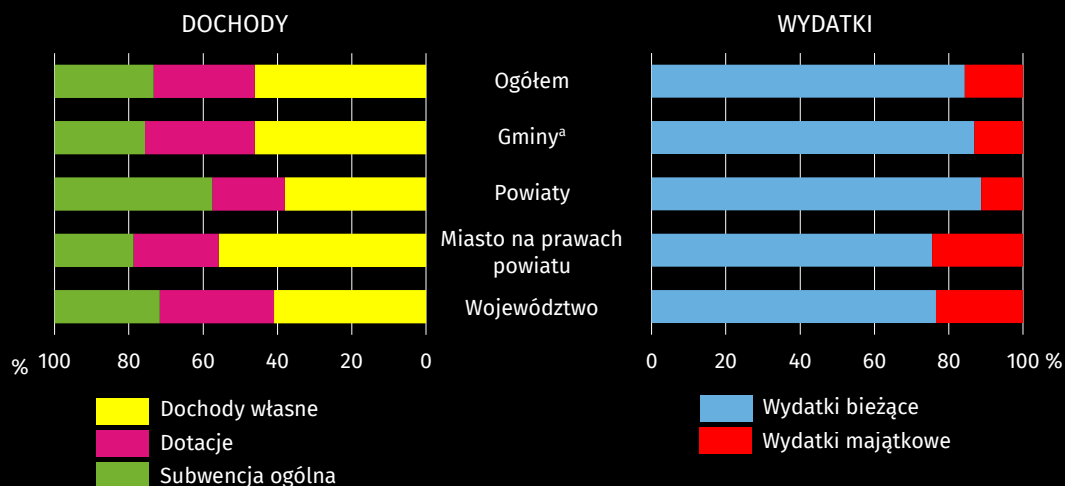
Głównym źródłem dochodów jednostek samorządu terytorialnego są **dochody własne** – w 2021 r. wynosiły one 3542,2 mln zł (o 5,9% więcej niż przed rokiem). **Dotacje** były równe 2090,3 mln zł i w skali roku spadły o 7,1%. W dotacjach ogółem 327,8 mln zł stanowiły dotacje przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich i innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich (paragrafy 200 i 620 oraz 205 i 625 klasyfikacji budżetowej), które w odniesieniu do 2020 r. zmniejszyły się o 44,5%. **Subwencja ogólna z budżetu państwa** w porównaniu z rokiem poprzednim zwiększyła się o 18,7% i osiągnęła poziom 2053,2 mln zł.

Głównym źródłem dochodów jednostek samorządu terytorialnego są dochody własne

Największy udział dochodów własnych, dotacji i subwencji ogólnej w dochodach ogółem odnotowano odpowiednio w: budżecie miasta na prawach powiatu (55,8%), budżecie samorządu województwa (30,8%) oraz budżetach powiatów (42,4%).

Największy udział dochodów własnych w dochodach ogółem odnotowano w budżecie miasta na prawach powiatu - Opole

Wykres 1. Struktura dochodów i wydatków budżetów jednostek samorządu terytorialnego według rodzajów w 2021 r.

a Bez dochodów i wydatków gminy mającej również status miasta na prawach powiatu.

W 2021 r. **wydatki** budżetów jednostek samorządu terytorialnego wynosiły 7390,9 mln zł i w porównaniu z rokiem poprzednim wzrosły o 6,5%, a względem 2010 r. – o 62,9%. Wydatki w przeliczeniu na 1 mieszkańca osiągnęły poziom 7594 zł, tj. wyższy o 7,3% niż w 2020 r. i o 70,5% w odniesieniu do 2010 r. Większość wydatków ogółem poniosły gminy (60,6%), w tym głównie miejsko-wiejskie (37,6%).

Ponad 1/3 wydatków budżetów jednostek samorządu terytorialnego poniosły gminy miejsko-wiejskie

Tablica 2. Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego

Wyszczególnienie	2010	2020	2021			
	w milionach złotych			2010=100	2020=100	w odsetkach
O g ół e m	4537,0	6940,3	7390,9	162,9	106,5	100,0
Gminy razem ^a	2665,3	4155,2	4477,1	168,0	107,7	60,6
miejskie	332,4	486,3	495,9	149,2	102,0	6,7
miejsko-wiejskie	1543,9	2572,3	2781,8	180,2	108,1	37,6
wiejskie	788,9	1096,7	1199,4	152,0	109,4	16,2
Powiaty	748,0	986,3	1033,4	138,2	104,8	14,0
Miasto na prawach powiatu – Opole	568,8	1251,8	1339,0	235,4	107,0	18,1
Województwo	555,0	547,0	541,3	97,5	99,0	7,3

a Bez wydatków gminy mającej również status miasta na prawach powiatu.

Głównym obciążeniem jednostek samorządu terytorialnego są **wydatki bieżące**. W 2021 r. wynosiły one 6234,5 mln zł (o 6,1% więcej niż w 2020 r.), stanowiąc 84,4% wydatków ogółem.

Wydatki majątkowe były równe 1156,4 mln zł i w porównaniu z 2020 r. wzrosły o 8,6%. Największy udział wydatków majątkowych w wydatkach ogółem odnotowano w budżecie

miasta na prawach powiatu (24,5%). Na inwestycje przeznaczono 939,8 mln zł, tj. o 7,7% mniej niż w 2020 r.

W 2021 r. budżety jednostek samorządu terytorialnego województwa opolskiego zamknęły się zbiorczo **nadwyżką** w wysokości 294,8 mln zł (wobec 384,2 mln zł w roku poprzednim i deficytu 412,1 mln zł w 2010 r.). Nadwyżkę osiągnęły wszystkie rodzaje jednostek samorządu terytorialnego, z wyłączeniem budżetu miasta na prawach powiatu. Największą nadwyżkę w relacji do dochodów ogółem odnotowano w budżecie samorządu województwa (13,9%).

Największą nadwyżkę w ujęciu względnym odnotowano w budżecie samorządu województwa

Tablica 3. Wynik budżetów jednostek samorządu terytorialnego

Wyszczególnienie	Ogółem	Gminy ^a	Powiaty	Miasto na prawach powiatu	Województwo
Nadwyżka (+) lub deficyt (-) w mln zł					
2010	-412,1	-300,4	-21,7	-28,2	-61,8
2020	+384,2	+208,2	+56,5	+34,8	+84,6
2021	+294,8	+292,4	+39,8	-124,6	+87,2

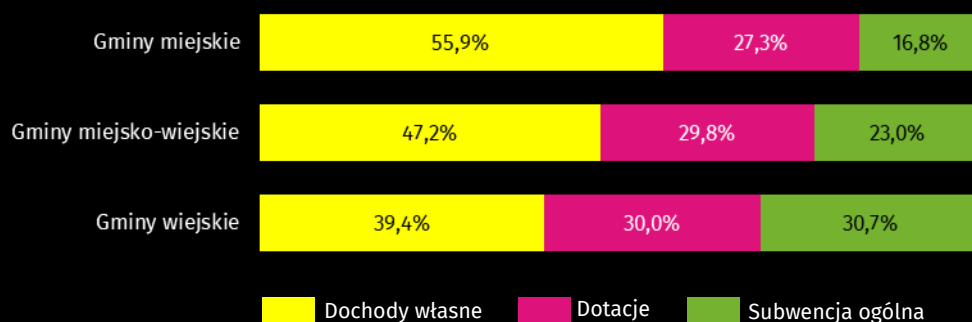
a Bez wyniku gminy mającej również status miasta na prawach powiatu.

Budżety gmin

W 2021 r. **dochody** budżetów gmin wynosiły 4769,5 mln zł i wzrosły o 9,3% w porównaniu z rokiem poprzednim. Dochody gmin miejsko-wiejskich stanowiły 61,9% dochodów ogółem budżetów gmin, wiejskich – 26,8%, a miejskich – 11,4%. W przeliczeniu na 1 mieszkańca dochody budżetów gmin wynosiły 5639 zł i były o 10,2% wyższe niż przed rokiem. W gminach miejskich wskaźnik ten osiągnął poziom 5734 zł, w miejsko-wiejskich – 5630 zł, a w wiejskich – 5622 zł. Najwyższy poziom dochodów na 1 mieszkańca odnotowano w gminie Gogolin (7516 zł), a najniższy – w gminie Ozimek (4791 zł).

Najwyższe dochody budżetów gmin w przeliczeniu na 1 mieszkańca notowano w gminach miejskich

Wykres 2. Struktura dochodów budżetów gmin^a według rodzajów w 2021 r.

a Bez dochodów gminy mającej również status miasta na prawach powiatu.

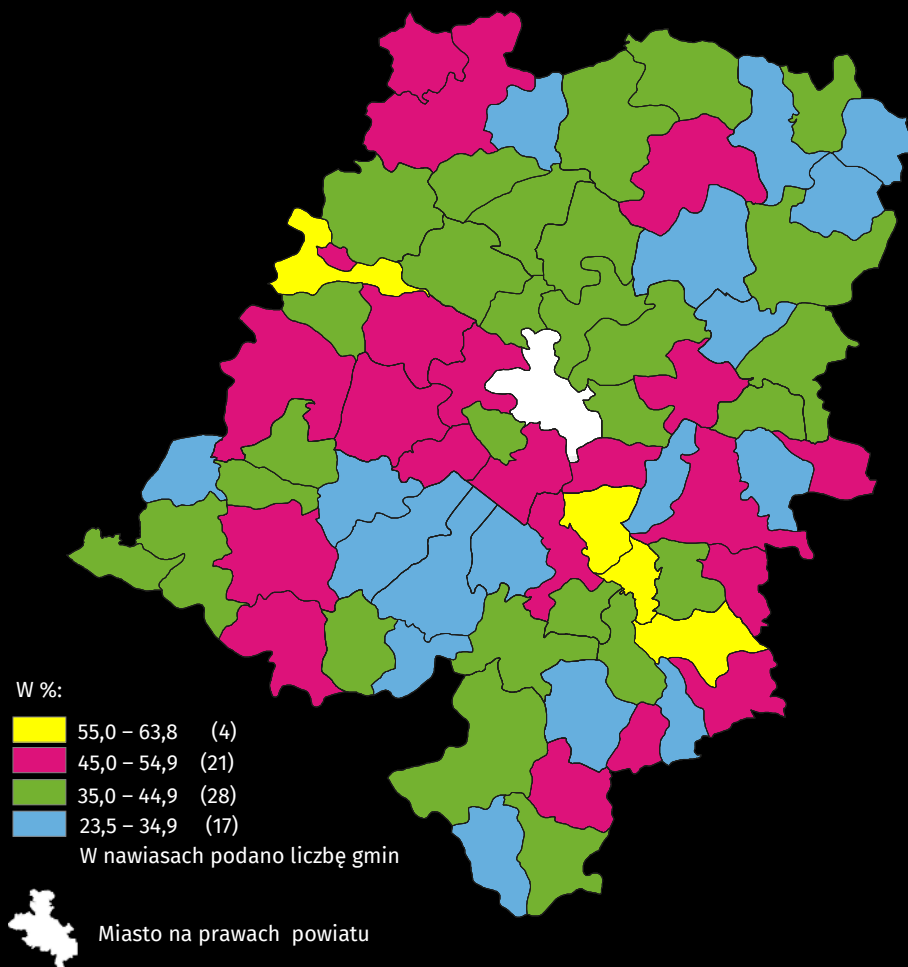
W 2021 r. **dochody własne** ukształtowały się na poziomie 2199,7 mln zł i wzrosły o 8,8% w porównaniu z rokiem poprzednim. Największy udział dochodów własnych w dochodach ogółem odnotowano w gminie Gogolin (63,8%), a najmniejszy – w gminie Zębowice (23,5%).

W grupie dochodów własnych budżetów gmin największą wartość miały wpływy z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych – 762,8 mln zł (34,7% dochodów własnych). Wysokie były również wpływy z podatku od nieruchomości, które wynosiły 584,3 mln zł (26,6%). W porównaniu z 2020 r. wartość podatku dochodowego od osób fizycznych była wyższa o 11,9%, a podatku od nieruchomości – o 9,1%.

Dotacje w wysokości 1407,9 mln zł (29,5% dochodów ogółem) wzrosły w skali roku o 1,1%. Większość wpływów w formie dotacji stanowiły dotacje celowe (93,5%), w tym dotacje z budżetu państwa na zadania z zakresu administracji rządowej (76,8%) i na zadania własne (7,9%). Dotacje przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich i innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich były o 39,5% niższe względem 2020 r. i ukształtowały się na poziomie 91,5 mln zł (6,5% dotacji ogółem).

W 2021 r. **subwencja ogólna** zasiliła budżety gmin w wysokości 1161,9 mln zł (o 22,5% więcej niż w roku poprzednim) stanowiąc 24,4% dochodów ogółem. Największy udział w subwencji ogólnej miała część oświatowa (63,6%).

Mapa 1. Dochody własne budżetów gmin^a w % dochodów ogółem w 2021 r.

^a Bez dochodów gminy mającej również status miasta na prawach powiatu.

Wydatki budżetów gmin w 2021 r. wynosiły 4477,1 mln zł i były o 7,7% wyższe niż przed rokiem. W strukturze wydatków największy udział (62,1%) miały wydatki gmin miejsko-wiejskich. Wydatki gmin wiejskich i miejskich stanowiły odpowiednio: 26,8% i 11,1% wydatków ogółem. Wydatki budżetów gmin na 1 mieszkańca ukształtowały się na poziomie 5294 zł i były o 8,6% wyższe niż przed rokiem. W gminach miejskich wskaźnik ten wynosił 5243 zł, w miejsko-wiejskich – 5308 zł, a w wiejskich – 5283 zł. Najwyższe wydatki na 1 mieszkańca odnotowano w gminie Walce (7362 zł), a najniższe – w gminie Zdieszowice (4319 zł).

Na **wydatki bieżące** gminy przeznaczyły 3891,3 mln zł (86,9% wydatków ogółem), tj. o 6,2% więcej niż w 2020 r. W strukturze wydatków bieżących znaczący udział stanowiły wynagrodzenia (33,4%) oraz świadczenia na rzecz osób fizycznych (27,9%).

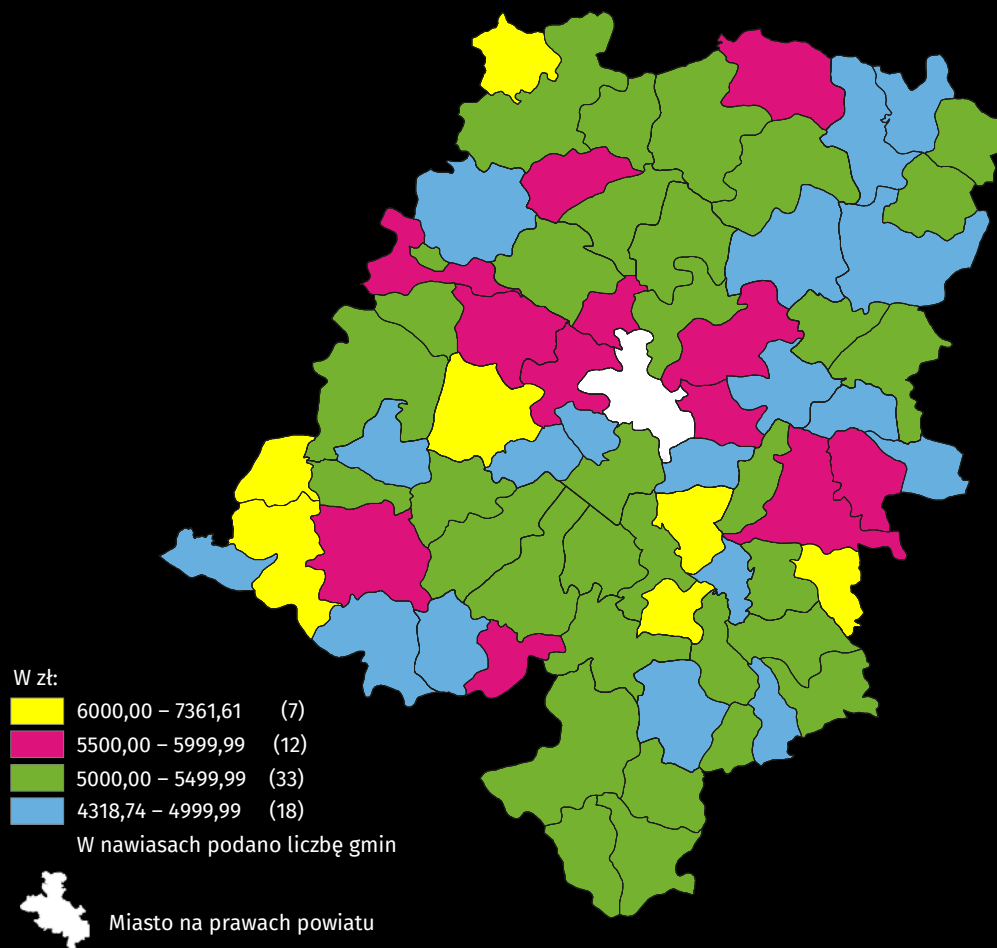
Wydatki majątkowe budżetów gmin wynosiły 585,8 mln zł i były o 19,4% wyższe w odniesieniu do 2020 r. Wydatki inwestycyjne wzrosły o 2,1% do poziomu 479,7 mln zł (81,9% wydatków majątkowych).

W 2021 r. gminy województwa opolskiego zamknęły rok budżetowy **nadwyżką** w wysokości 292,4 mln zł (w 2020 r. odpowiednio 208,2 mln zł).

Dodatni wynik budżetów odnotowano w 59 gminach, w tym największy, stanowiący ponad 15% dochodów ogółem, w gminach: Lubrza, Branice i Dobrodzień.

Ponad 84% gmin zamknęło rok budżetowy nadwyżką

Mapa 2. Wydatki budżetów gmin^a na 1 mieszkańca w 2021 r.

a Bez wydatków gminy mającej również status miasta na prawach powiatu.

Budżety powiatów

W 2021 r. powiaty województwa opolskiego osiągnęły **dochody** w wysokości 1073,2 mln zł, tj. o 2,9% wyższe w porównaniu z rokiem poprzednim. Dochody budżetów powiatów w przeliczeniu na 1 mieszkańca wynosiły 1269 zł i wzrosły o 3,8% w odniesieniu do 2020 r. Najwyższe dochody na 1 mieszkańca odnotowano w powiecie głubczyckim (2011 zł), natomiast najniższe – w powiecie opolskim (841 zł).

Dochody własne budżetów powiatów wynosiły 407,7 mln zł i były o 2,8% niższe względem 2020 r. Największy udział w dochodach własnych stanowiły wpływy z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych (50,2%).

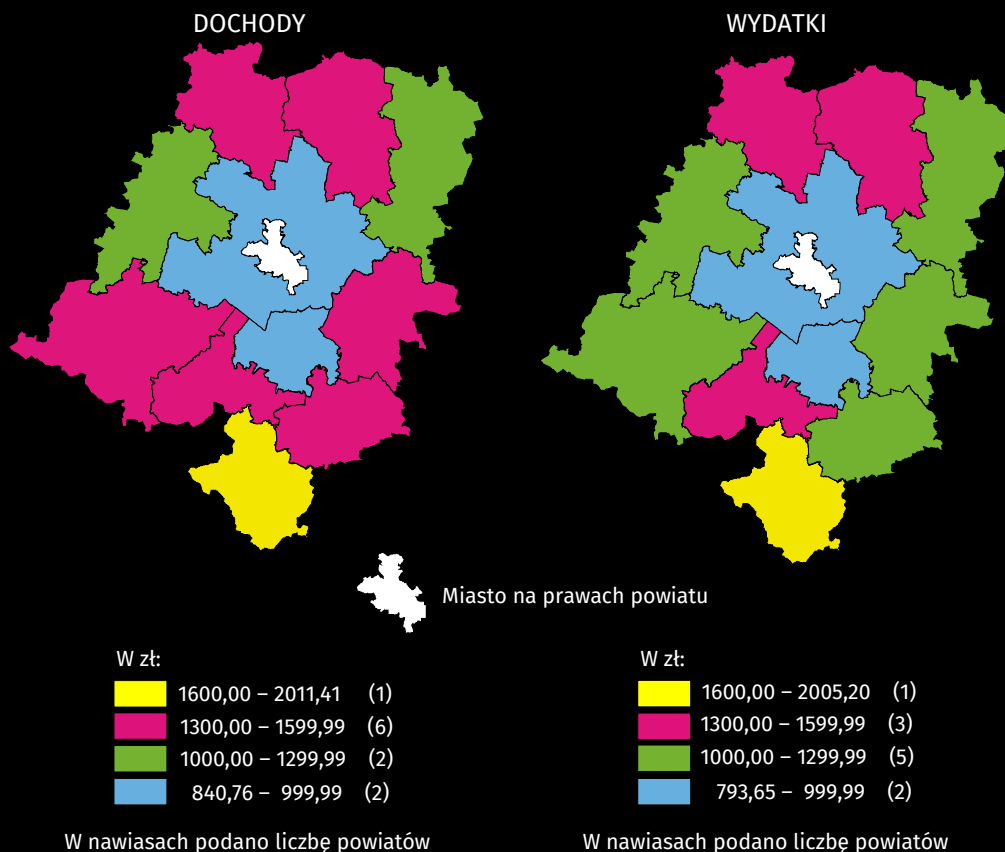
W dochodach własnych budżetów powiatów największy udział miały wpływy z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych

W 2021 r. powiaty województwa opolskiego w ramach realizowanych zadań otrzymały tytułem **dotacji** 210,2 mln zł. Wpływy te były o 4,5% niższe w porównaniu z rokiem poprzednim.

Przeważającą część dotacji stanowiły dotacje celowe z budżetu państwa na zadania z zakresu administracji rządowej (60,8%).

Subwencja ogólna powiększyła budżety powiatów o 455,3 mln zł i była o 12,8% większa w stosunku do 2020 r. Największy udział w subwencji ogólnej stanowiła część oświatowa (69,2%).

Mapa 3. Dochody i wydatki budżetów powiatów na 1 mieszkańca w 2021 r.

Wydatki budżetów powiatów w odniesieniu do 2020 r. zwiększyły się o 4,8% i wynosiły 1033,4 mln zł. W przeliczeniu na 1 mieszkańca ukształtowały się na poziomie 1222 zł, tj. o 5,7% wyższym niż w roku poprzednim. Najwięcej środków na 1 mieszkańca wydatkowano w powiecie głubczyckim (2005 zł), a najmniej – w opolskim (794 zł).

W strukturze wydatków budżetów powiatów **wydatki bieżące** stanowiły 88,8%, natomiast **wydatki majątkowe** – 11,2%. W porównaniu z 2020 r. wydatki bieżące wzrosły o 6,4%, a wydatki majątkowe spadły o 6,4%. Wydatki bieżące budżetów powiatów przeznaczono głównie na wynagrodzenia (57,0%) oraz zakup materiałów i usług (17,0%), podczas gdy wydatki majątkowe – na cele inwestycyjne (97,8%).

W 2021 r. **wynik** budżetów powiatów województwa opolskiego był dodatni i wynosił 39,8 mln zł (w 2020 r. odpowiednio 56,5 mln zł). Nadwyżkę odnotowano w 10 powiatach, w tym największą w powiecie krapkowickim (5,7% dochodów ogółem) i opolskim (5,6%). W powiecie namysłowskim rok budżetowy zamknął się deficytem.

Budżet miasta na prawach powiatu – Opole

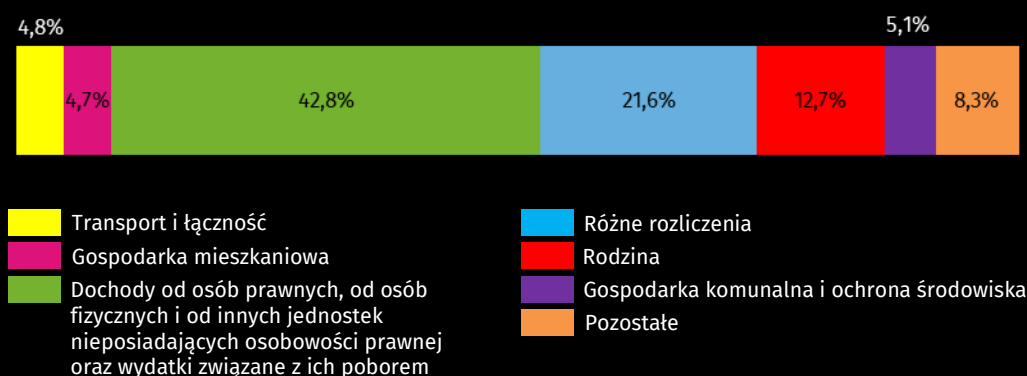
W 2021 r. **dochody** budżetu miasta na prawach powiatu osiągnęły poziom 1214,4 mln zł i w porównaniu z rokiem poprzednim spadły o 5,6%. Dochody ogółem w przeliczeniu na 1 mieszkańca wynosiły 9520 zł i były o 5,3% niższe względem 2020 r.

W budżecie miasta na prawach powiatu – Opole odnotowano najwyższe dochody ogółem w przeliczeniu na 1 mieszkańca

W strukturze dochodów według rodzajów **dochody własne** stanowiły 55,8%, **dotacje** – 22,9%, a **subwencja ogólna** – 21,3%. Dochody własne wynosiły 677,6 mln zł i były o 5,9% niższe w odniesieniu do 2020 r. Największy udział w dochodach własnych stanowiły wpływy z podatku dochodowego od osób fizycznych (37,8%) oraz podatku od nieruchomości (25,2%). Wpływy do budżetu miasta na prawach powiatu z tego tytułu ukształtowały się na poziomie odpowiednio: 256,0 mln zł i 170,9 mln zł. Wartość dotacji wynosiła 278,6 mln zł i była o 17,9% niższa w porównaniu z rokiem poprzednim. W dotacjach ogółem największy udział miały dotacje celowe z budżetu państwa na zadania z zakresu administracji rządowej (66,4%). Subwencja ogólna zwiększyła budżet miasta o 258,2 mln zł (wzrost o 13,8% w stosunku do 2020 r.).

Na zadania oświatowe miasto na prawach powiatu otrzymało 213,5 mln zł, tj. 82,7% subwencji ogólnej.

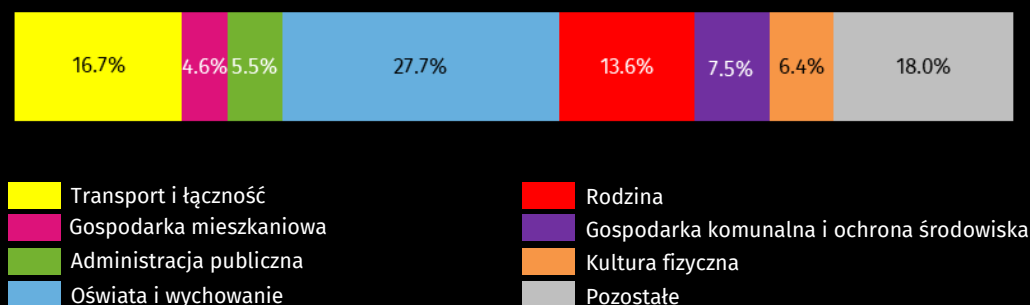
Wykres 3. Struktura dochodów budżetu miasta na prawach powiatu według działów w 2021 r.

W 2021 r. **wydatki** budżetu miasta na prawach powiatu osiągnęły wartość 1339,0 mln zł i wzrosły o 7,0% w porównaniu z rokiem poprzednim. Wydatki ogółem na 1 mieszkańca wynosiły 10497 zł i były o 7,3% wyższe niż w 2020 r.

W strukturze wydatków budżetu miasta na prawach powiatu **wydatki bieżące** stanowiły 75,5%, a **wydatki majątkowe** – 24,5%. Wydatki bieżące wynosiły 1011,2 mln zł, tj. o 5,0% więcej niż przed rokiem. Z wydatków bieżących najwięcej środków przeznaczono na wynagrodzenia (37,0%) oraz zakup materiałów i usług (26,1%). Wydatki majątkowe wynosiły 327,8 mln zł i były o 13,4% wyższe niż w 2020 r. W wydatkach majątkowych przeważały wydatki inwestycyjne (68,9%).

Wykres 4. Struktura wydatków budżetu miasta na prawach powiatu według działów w 2021 r.

W 2021 r. miasto na prawach powiatu zamknęło rok budżetowy **deficytem** w kwocie 124,6 mln zł, stanowiącym 10,3% dochodów ogółem (w 2020 r. odpowiednio nadwyżka 34,8 mln zł i 2,7%).

Miasto na prawach powiatu – Opole zamknęło rok budżetowy deficytem

Budżet samorządu województwa

W 2021 r. **dochody** budżetu samorządu województwa opolskiego wynosiły 628,5 mln zł i w porównaniu z rokiem poprzednim spadły o 0,5%. Dochody ogółem na 1 mieszkańca w wysokości 646 zł były o 0,3% wyższe w odniesieniu do 2020 r.

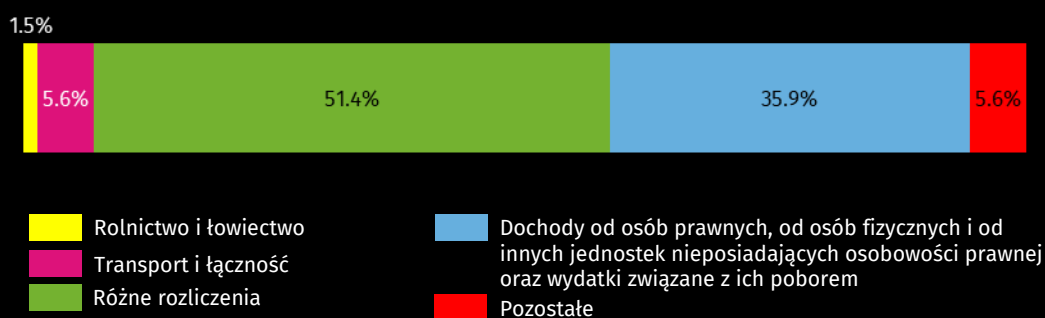
Dochody własne na poziomie 257,1 mln zł (wzrost o 40,4% w porównaniu z 2020 r.) stanowiły 40,9% dochodów budżetu samorządu województwa. W tej grupie dochodów największy udział miały wpływy z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych (71,8%) oraz fizycznych (15,7%). Wpływy z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych wynosiły 184,5 mln zł (wzrost w odniesieniu do 2020 r. o 59,3%), a od osób fizycznych – 40,4 mln zł (o 11,6%).

W budżecie samorządu województwa obserwowano znaczny wzrost dochodów własnych

W ramach **dotacji** samorząd województwa otrzymał 193,6 mln zł (30,8% dochodów ogółem), tj. o 34,9% mniej niż w 2020 r. Największy odsetek (82,3% dotacji ogółem, tj. 159,3 mln zł) stanowiły dotacje przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich i innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich.

Dochody z tytułu **subwencji ogólnej** budżetu samorządu województwa w 2021 r. ukształtowały się na poziomie 177,8 mln zł, tj. o 17,6% wyższym niż przed rokiem, a ich udział w dochodach ogółem wynosił 28,3%. Na część wyrównawczą przeznaczono 105,9 mln zł, tj. 59,6% subwencji ogólnej. Na część regionalną przypadła 20,4 mln zł (11,5%), a na oświatową – 13,2 mln zł (7,4%).

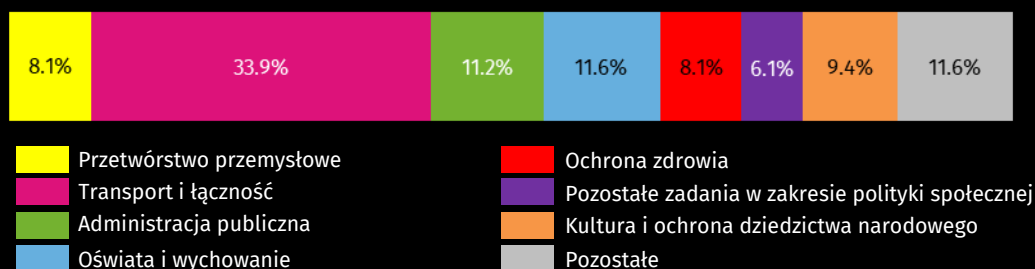
Wykres 5. Struktura dochodów budżetu samorządu województwa według działów w 2021 r.

Wydatki budżetu samorządu województwa spadły w skali roku o 1,0% do poziomu 541,3 mln zł. W przeliczeniu na 1 mieszkańca wynosiły one 556 zł i były o 0,3% niższe w stosunku do 2020 r.

Wydatki bieżące wzrosły o 7,5% w odniesieniu do 2020 r. i ukształtowały się na poziomie 414,6 mln zł (76,6% wydatków ogółem samorządu województwa). Z wydatków bieżących 43,6% przeznaczono na dotacje, 25,6% – na zakup materiałów i usług, a 22,3% – na wynagrodzenia.

Wykres 6. Struktura wydatków budżetu samorządu województwa według działów w 2021 r.

Wydatki majątkowe budżetu samorządu województwa wynosiły 126,7 mln zł i w porównaniu z 2020 r. spadły o 21,4%. Ponad 95% wydatków majątkowych miało charakter inwestycyjny.

W 2021 r. samorząd województwa opolskiego zamknął rok budżetowy **dodatnim wynikiem** rzędu 87,2 mln zł, stanowiącym 13,9% dochodów ogółem (w 2020 r. odpowiednio 84,6 mln zł i 13,4%).

* * *

W przypadku cytowania danych Głównego Urzędu Statystycznego prosimy o zamieszczenie informacji: „Źródło danych GUS”, a w przypadku publikowania obliczeń dokonanych na danych opublikowanych przez GUS prosimy o zamieszczenie informacji: „Opracowanie własne na podstawie danych GUS”.

Opracowanie merytoryczne:
Urząd Statystyczny w Opolu
Dyrektor Janina Kuźmicka
Tel: 77 453 14 52

Rozpowszechnianie:
**Rzecznik Prasowy Urzędu Statystycznego
w Opolu**
Monika Bartel
Tel: 77 423 09 75

www.opole.stat.gov.pl

[@Opole_STAT](https://twitter.com/Opole_STAT)

[@USOpole](https://www.facebook.com/USOpole)

Powiązane opracowania

[Budżety jednostek samorządu terytorialnego w 2020 r.](#)

[Rocznik statystyczny województwa opolskiego 2021](#)

[Raport o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa opolskiego 2022](#)

Temat dostępny w bazach danych

[Bank Danych Lokalnych – Dziedzina – Finanse publiczne](#)

[Strateg – obszary tematyczne – finanse publiczne](#)

Ważniejsze pojęcia dostępne w słowniku

[Budżet jednostki samorządu terytorialnego](#)

[Dochody jednostek samorządu terytorialnego](#)

[Dochody własne jednostek samorządu terytorialnego](#)

[Dotacje celowe](#)

[Podatek dochodowy od osób fizycznych](#)